

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

Gpc-86/7/21

Warszawa, 23 lutego 2021 r.

Pan

dr hab. Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

W nawiązaniu do pisma Gpc-9/7/2021 z 13 stycznia 2021 r., w którym zadeklarowałem odniesienie się do „Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji ad hoc komisariatów i pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia, znajdujących się w jednostkach podległych Komendzie Stołecznej Policji oraz Komendzie Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu”, poniżej prezentuję stanowisko dotyczące spraw i tematów poruszonych w Raporcie.

Odnosząc się do sprawy zatrzymania działaczy Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Inicjatywa Pracownicza jadących w dniu 30.10.2020 r. na autostradzie w okolicach Pruszkowa do Warszawy z zamiarem wzięcia udziału w trwających protestach oraz wystąpienia w tej sprawie Rzecznika Praw Obywatelskich l.dz. II.519.1590.2020.PS z dnia 3 listopada 2020 r., informuję, że w powyższej sprawie udzielono odpowiedzi (pismo l.dz. I-KIII-5653/4512/20 z dnia 3 grudnia 2020 r.) wskazując, iż podstawą faktyczną interwencji Policji wobec 5 osób podróżujących w dniu 30 października 2020 r. autostradą A 2 w rejonie Pruszkowa była potrzeba dokonania sprawdzenia prewencyjnego, z uwagi na podejrzenie, iż osoby te mogą przewozić niebezpieczne przedmioty, które mogłyby zostać użyte podczas demonstracji w Warszawie. Podstawą prawną przeprowadzenia tych czynności był art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy o Policji.

Podstawą faktyczną użycia wobec tych osób środków przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej oraz kajdanek było wyegzekwowanie wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez funkcjonariuszy Policji poleceniem oraz potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa doprowadzenia. Podstawą prawną użycia środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej i kajdanek były art. 11 pkt 1 i 9, art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 1 i art. 15 ust. 6. ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Podstawą prawną przeprowadzenia badania stanu trzeźwości był art. 129 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, a podstawą prawną przeprowadzania badań kierującego

pojazdem pod kątem zawartości środków odurzających w ślinie był art. 129 j ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 lipca 2014 r., w sprawie wykazu środków działających podobnie do alkoholu oraz warunków i sposobu.

Osoby, wobec których podjęto interwencję poinformowano o jej przyczynach oraz przysługujących uprawnieniach.

Przemieszczające się pojazdem osoby złożyły zażalenie na zatrzymanie. W dniu 10 listopada 2020 r. zażalenie zostało przekazane do Sądu Rejonowego w Pruszkowie celem rozpatrzenia. Wyznaczone na dzień 27 listopada 2020 r. posiedzenie Sądu, dotyczące rozpatrzenia przedmiotowego zażalenia zostało odwołane, nie wyznaczono nowego terminu posiedzenia Sądu w tej sprawie.

Natomiast na kolejne wystąpienie Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich I.dz. II.519.1590.2020.PS z dnia 7 grudnia 2020 r., w sprawie zatrzymania działaczy *Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Inicjatywa Pracownicza* udzielono odpowiedzi w dniu 30 grudnia 2020 r., pismem I.dz. I-KIII-6744/4648/20, w której między innymi poinformowano, że przemieszczenie osób do jednostki Policji podyktowane było koniecznością zapewnienia tym osobom bezpieczeństwa oraz poszanowania ich godności osobistej w związku z wykonywanymi czynnościami. Kwestia doprowadzenia osób do jednostki Policji będzie przedmiotem kontroli sądowej, w związku ze złożeniem przez nie zażalenia na zatrzymanie. Z posiadanych informacji wynikało, że termin rozpatrzenia zażalenia na zatrzymanie Sąd Rejonowy w Pruszkowie wyznaczył na dzień 26 stycznia 2021 roku. Obecnie Policja nie posiada informacji o rozstrzygnięciu przedmiotowej sprawy.

W nawiązaniu do kwestii interwencji Policji wobec uczestników protestu, który odbył się na ulicach Warszawy w dniu 18 listopada 2020 r, między innymi w rejonie Ronda gen. Ch. de Gaulle'a, ul. Wareckiej i ul. Wilczej informuję, że w przedmiotowym zakresie udzielono na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich I.dz. II.519.1694.2020.PS z dnia 19 listopada 2020 r. odpowiedzi (pismem I.dz. I-KIII-5575/5100/20 z dnia 2 grudnia 2020 r.) wskazując, że sprawy dotyczące: stosowania środków przymusu bezpośredniego przez nieumundurowanych policjantów realizujących czynności w okolicach Placu Powstańców Warszawy, podczas operacji policyjnej kryptonim „LISTOPAD 4” w dniu 18 listopada 2020 r., oraz czynności służbowych podjętych wobec Wicemarszałka Sejmu RP Pana Włodzimierza Czarzastego, przed Sejmem RP przy ul. Wiejskiej w Warszawie w dniu 18 listopada 2020 r., w ramach nadzoru podlegają wyjaśnieniu przez Biuro Kontroli Komendy Głównej Policji.

Jednocześnie poinformowano, że w wyniku działań prowadzonych w dniu 18 listopada 2020 r. podczas operacji policyjnej kryptonim „LISTOPAD 4” funkcjonariusze Policji wylegitymowali 745 osób, w tym 633 w związku z popełnieniem wykroczenia (w tym 3 nieletnich). Wobec 24 osób zastosowali postępowanie mandatowe, sporządzili 550 notatek dotyczących skierowania do sądów wniosków o ukaranie za popełnione wykroczenie, wobec 56 osób zastosowali na podstawie art. 41 kw, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia w związku z popełnionym wykroczeniem. Zatrzymali 21 osób, z czego: 13 osób na podstawie art. 244 §1 kpk – jako osoby podejrzane o dokonanie przestępstw

z art. 226 § 1 kk i art. 222 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk, art. 222 § 1 kk i art. 254 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1, art. 254 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk, art. 224 § 1 kk, art. 108 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, 8 osób w związku z popełnionym wykroczeniem, z czego: 3 osoby na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji, 5 osób na podstawie art. 45 § 1 kpow. Natomiast wobec 272 osób sporządzono notatki urzędowe do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego informując, że nie stanowią wniosku o nałożenie kary administracyjnej. W tym zakresie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego są niezależne od Policji.

Wobec trzynastu osób zatrzymanych na podstawie art. 244 §1 kpk w KRP Warszawa I prowadzone są postępowania przygotowawcze.

Ponadto poinformowano, że w żadnym przypadku nie przekroczono czasu zatrzymania wynikającego z art. 46 § 6 kpow i art. 248 kpk oraz nie odnotowano wpływu zażaleń na zatrzymanie złożonych przez osoby zatrzymane w dniu 18 listopada 2020 r. Podkreślono, że Komenda Stołeczna Policji przekazuje informacje, którymi dysponuje w zakresie złożonych zażaleń na zatrzymania oraz zapadłych w tych sprawach rozstrzygnięć. Jednakże osoby zatrzymane mają uprawnienia do składania tego typu zażaleń do sądów bezpośrednio, a rozstrzygnięcia sądów wpływają do organu Policji w różnym czasie, stąd informacje te są często niepełne. Biorąc powyższe pod uwagę zasygnalizowano, aby w przedmiotowej sprawie, a także w przypadku tego typu pytań, w przyszłości zapytania te były kierowane wyłącznie do Sądów nie do Policji.

Ponadto na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich l.dz. II.519.1694.2020.PS z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie interwencji Policji wobec uczestników protestów na ulicach Warszawy w dniu 18 listopada 2020 r. pismem z dnia 2 grudnia 2020 r. l.dz. I-KIII-5574/5101/20 poinformowano, że sprawa zdarzenia z udziałem Posła na Sejm RP Pani Moniki Wielichowskiej w okolicach Ronda gen. Ch. de Gaulle'a w Warszawie w dniu 18 listopada 2020 roku w ramach nadzoru było wyjaśniane przez Biuro Kontroli Komendy Głównej Policji. Dokonana analiza dostępnych materiałów źródłowych (w tym zapisów video) nie potwierdziła, aby doszło do naruszenia nietykalności Pani Poseł oraz umyślnego zniszczenia legitymacji poselskiej. Odnosząc się do sprawy z udziałem Posła na Sejm RP Pani Barbary Nowackiej nie potwierdzono, aby którykolwiek z funkcjonariuszy Policji garnizonu stołecznego zwracał się do wymienionej parlamentarzystki słowami cyt. „nie obchodzi go Jej immunitet”.

Odnosząc się do kwestii sposobu rozpoznania przez sąd zażaleń na zatrzymanie, złożonych przez osoby zatrzymane podczas protestów w dniach 8, 16, 23 maja 2020 r. w Warszawie informuję, że pismem z dnia 5 listopada 2020 r., l.dz. I-KIII-4514/4146/20 udzielono odpowiedzi na wystąpienie Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich l.dz. II.519.549.2020.PS z dnia 05.10.2020 r. W piśmie wskazano wpływ do Komendy Stołecznej Policji orzeczeń sądowych w zakresie rozpoznania zażalenia na zatrzymanie 79 osób.

W związku ze stwierdzonymi przypadkami uznania przez sądy, zatrzymania osób w trakcie „Strajków Przedsiębiorców” w maju 2020 r. w Warszawie jako niezasadne i/lub nielegalne bądź nieprawidłowe informuję, że w przedmiotowym zakresie udzielono

odpowiedzi na pismo I.dz. Kplp-105/83/2021/DB Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP w zakresie oświadczenia złożonego przez Wicemarszałka Senatu RP Panią Gabrielę Morawską – Stanecką na 19 posiedzeniu Senatu w dniu 17 grudnia 2020 r. W garnizonie stołecznym Policji aktualnie trwają czynności wyjaśniające w tej sprawie.

Decyzje sądów w zakresie zażaleń złożonych na zatrzymania osób podczas wymienionych „Strajków Przedsiębiorców”, zostały przekazane właściwym przełożonym dyscyplinarnym w garnizonie stołecznym. W Wydziale Kadr KSP w pięciu przypadkach zostały wdrożone czynności z rozdziału 10 ustawy o *Policji*. W czterech przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego, gdyż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do uzasadnionego przypuszczenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. Natomiast w jednym przypadku materiały zgromadzone w toku prowadzonych czynności, przekazano Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Łodzi, jako właściwemu przełożonemu dyscyplinarnemu funkcjonariusza odbywającego adaptację zawodową w OPP w Warszawie. Ponadto kopie decyzji sądów przekazano, m. in. Komendantowi Miejskiemu Policji w Bytomiu, Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Białymstoku i Komendantowi Miejskiemu Policji w Tychach, jako właściwym przełożonym policjantów odbywających adaptację zawodową w OPP w Warszawie.

Poinformowano również, że w dniu 7/8 maja 2020 r. podczas działań prowadzonych w związku ze „Strajkiem Przedsiębiorców” w ramach akcji policyjnej kryptonim „Przedsiębiorcy 2”, policjanci zatrzymali 37 osób na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o *Policji* i 1 osobę na podstawie art. 244 kpk. Wobec sprawcy czynu z art. 222 § 1 kk został skierowany akt oskarżenia.

W dniu 8 maja 2020 r. podczas działań prowadzonych w związku ze „Strajkiem Przedsiębiorców” w ramach akcji policyjnej kryptonim „Przedsiębiorcy 3”, policjanci zatrzymali 58 osób na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o *Policji* oraz 4 osoby na podstawie art. 244 kpk. Wobec 3 sprawców czynów z art. 222 § 1 kk, 223 § 1 kk i 226 § 1 kk zostały skierowane akty oskarżenia, natomiast wobec 1 sprawcy czynu z art. 222 § 1 kk i 226 § 1 kk śledztwo pozostaje w toku.

W dniu 16 maja 2020 r. podczas działań prowadzonych w związku ze „Strajkiem Przedsiębiorców” w ramach akcji policyjnej kryptonim „Maj 2” - operacji policyjnej kryptonim „Maj 3”, policjanci zatrzymali 381 osób na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o *Policji*. Ponadto funkcjonariusze Policji zatrzymali 5 osób na podstawie art. 244 kpk. W powyższych sprawach zostały przeprowadzone postępowania przygotowawcze, skutkujące skierowaniem wobec 4 sprawców czynów z art. 222 § 1 kk i 288 § 1 kk aktów oskarżenia, natomiast wobec 1 sprawcy przestępstwa z art. 222 § 1 kk i 226 § 1 kk postępowanie przygotowawcze zostało zwieszane.

Natomiast w odniesieniu do działań prowadzonych w związku ze „Strajkiem Przedsiębiorców” w dniu 23 maja 2020 r., w ramach operacji policyjnej kryptonim „Maj 4” policjanci zatrzymali 5 osób, w tym 3 osoby na podstawie art. 45 § 1 kpow i 2 osoby na podstawie art. 244 kpk. Wobec 2 sprawców czynów z art. 222 § 1 kk i 226 § 1 kk zostały skierowane akty oskarżenia.

Jednocześnie nadmieniono, że Komenda Stołeczna Policji nie posiada informacji w zakresie zawiadomień złożonych do prokuratury na sposób wykonywanych czynności służbowych przez funkcjonariuszy Policji podczas „Strajków Przedsiębiorców” w maju 2020 r.

Odnosząc się do zdarzenia w sprawie działań podjętych przez Policję wobec fotoreporterki Agaty G. relacjonującej protesty przed siedzibą Ministerstwa Edukacji Narodowej w dniu 23 listopada 2020 r. informuję, że w powyższej sprawie udzielono odpowiedzi na pismo l.dz. VII.564.123.2020.MM z dnia 24 listopada 2020 r. Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich. W piśmie z dnia 15 grudnia 2020 r. l.dz. I-KIII-6350/5221/20 poinformowano, że w dniu 23 listopada 2020 r. policjanci przed budynkiem Ministerstwa Edukacji Narodowej w Warszawie przy Al. Szucha 25 w ramach prewencyjnego zabezpieczenia zabezpieczali protest osób wyrażających swój sprzeciw wobec zaostreń ustawy antyaborcyjnej. Spośród zgromadzonych osób, które stały przy ogrodzeniu MEN, trzy osoby były w widoczny sposób przykute metalowymi kajdankami do bramy.

Do zgromadzonych osób Policja kierowała komunikaty wzywające do rozejścia się i zachowania zgodnego z prawem. Około godz. 15.45, w związku z brakiem reakcji ze strony osób zgromadzonych, policjanci przystąpili do ich odsunięcia od gmachu MEN, aby uzyskać dostęp do przypiętych do bramy osób celem bezpiecznego przeprowadzenia interwencji. Podczas wykonywania czynności jeden z funkcjonariuszy użył środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej w stosunku do kobiety, która pomimo nadawanych komunikatów i wydawanych poleceń przez Policję do rozejścia się nie opuściła terenu nielegalnego zgromadzenia. Kobieta ta przez wymienionego funkcjonariusza została za pomocą chwytów transportowych przesunięta poza miejsce zgromadzenia. W trakcie tej czynności funkcjonariusz został kopnięty przez wymienioną kobietę w prawe kolano. Wobec powyższego policjant dokonał zatrzymania wskazanej kobiety w związku z popełnieniem przestępstwa określonego w art. 222 §1 kk. Kobieta w trakcie zatrzymania zachowywała się agresywnie, wrywała się podczas wyprowadzania jej z tłumu fotoreporterów oraz kilkakrotnie oślepiła policjanta fleszem aparatu fotograficznego. Wymieniona poinformowała policjanta, że jest dziennikarzem, ale nie okazała legitymacji prasowej. Podczas doprowadzania do radiowozu znajdując się przed funkcjonariuszem trzymała w ręku legitymację z napisem PRESS. Zatrzymaną kobietę doprowadzono do Komendy Rejonowej Policji Warszawa I przy ul. Wilczej 21 w celu sporządzenia dalszej dokumentacji procesowej. Po wylegitymowaniu osobą zatrzymaną okazała się być Agata G. Następnie w KRP Warszawa I w obecności adwokata Izabeli Ś. zatrzymanej Agacie G. przedstawiono zarzut o czyn z art. 222 §1 kk w zw. z art. 57a §1 kk oraz przesłuchano ją w charakterze podejrzanego. Po wykonaniu czynności procesowych o godz. 19:00 w dniu 23 listopada 2020 r. Agata G. została zwolniona.

W powyższej sprawie w Wydziale do walki z Przystępczością przeciwko Życiu i Zdrowiu KRP Warszawa I pod nadzorem Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście w Warszawie za nr KRP-PZ-5524/20, PR 2.DS. 1714.2020.MK prowadzone jest postępowanie przeciwko Agacie G. Akta postępowania w dniu 9 grudnia 2020 roku przesłano

do powyższej Prokuratury z wnioskiem o zatwierdzenie aktu oskarżenia. W dniu 30 grudnia 2020 roku Prokurator skierował do Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie akt oskarżenia przeciwko Agacie G. Następnie ustalono, że w dniu 22 stycznia 2021 roku zapadł wyrok nakazowy w sprawie sygn. akt VK 52/21, w którym uznano Agatę G. winną naruszenia nietykalności cielesnej policjanta. Od powyższego rozstrzygnięcia Prokuratura Rejonowa Warszawa Śródmieście w Warszawie w dniu 1 lutego 2021 roku złożyła sprzeciw. Ponadto w dniu 5 lutego 2021 roku do Sądu wpłynął również sprzeciw złożony przez obrońcę Agaty G. Sprawa pozostaje w toku.

Nawiązując do sprawy zatrzymania Gabrieli L. podczas protestu w Warszawie w dniu 9 listopada 2020 roku informuję, że w przedmiotowej sprawie udzielono odpowiedzi (l.dz. I-KIII-6348/20 z dnia 15 grudnia 2020 roku) na wystąpienie Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich l.dz. II.519.1658.2020.PS z dnia 16 listopada 2020 roku wskazując, że w dniu 10 listopada 2020 r. Wydział Kontroli KSP w związku z zamieszczonym na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich komunikatu w zakresie wizytacji przedstawicielki KMPT w KRP Warszawa VI dokonał ustaleń w sprawie zatrzymania w dniu 9 listopada 2020 r. i osadzeniem Gabrieli L. w PdOZ przy ul. Jagiellońskiej 51 w Warszawie. W wyniku czynności wyjaśniających (nr RCzW-109/20) przeprowadzonych w przedmiotowej sprawie przez Wydział Kadr KSP stwierdzono, że funkcjonariusze Policji nie popełnili czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne, w związku z czym na podstawie art. 135 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji, odstąpiono od wszczynania postępowania dyscyplinarnego. Podsumowując zgromadzony w toku przeprowadzonych czynności wyjaśniających materiał dowodowy stwierdzono, że zarzuty podnoszone przez przedstawiciela Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (pkt 3 str. 8-10) nie zostały potwierdzone. Zatrzymanej Gabrieli L. umożliwiono kontakt z przedstawicielką wymienionej komórki Rzecznika Praw Obywatelskich oraz prawnikiem. Wskazanego przez Gabrielę L. adwokata poinformowano o jej zatrzymaniu w dniu interwencji, prawnik stanął się w KRP Warszawa VI dopiero w dniu następnym i w jego obecności przeprowadzano pierwsze czynności procesowe z udziałem zatrzymanej. Przedstawicielka KMPT, która zgłosiła się do jednostki Policji nie była uprawniona do uczestnictwa w czynności przesłuchania podejrzanej w związku z czym uzyskała możliwość kontaktu z Gabrielą L. niezwłocznie po wykonaniu tych czynności.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że Gabriela L. w dniu 9 listopada 2020 roku już w czasie zatrzymania nie stosowała się do poleceń wydawanych przez policjantów, usiadła na chodniku oświadczając że pozostanie w tej pozycji, aż tłum ją uwolni. Po zatrzymaniu została umieszczona w radiowozie celem doprowadzenia do jednostki Policji, w czasie transportu była silnie wzburzona i przejawiała agresję werbalną, usiłowała także rozpiąć zabezpieczający ją pas bezpieczeństwa, co zinterpretowane zostało jako potencjalna próba dokonania autoagresji. Powyższe zachowania uprawniały policjantów do zastosowania wobec wymienionej kajdanek w celu zapewnienia bezpieczeństwa doprowadzenia oraz przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji. Po bezpiecznym doprowadzeniu zatrzymanej do KRP Warszawa VI oraz opanowaniu emocji zatrzymanej, policjanci podjęli decyzję o zmniejszeniu

dolegliwości wynikających ze stosowania kajdanek poprzez założenie ich na ręce trzymane z przodu. Po wykonaniu czynności umożliwiających osadzenie w PdOZ oraz zapewnieniu możliwości przeprowadzenia przeszukania osoby przez policjanta tej samej płci, odstąpiono od stosowania środków przymusu bezpośredniego.

Oceniając prawidłowość wykonania czynności przez policjantów należy wziąć pod uwagę, że decyzje o zasadności stosowania kajdanek wobec zatrzymanej Gabrieli L. podejmowali przez pryzmat jej zachowania w czasie całej interwencji, a nie tylko zachowania w pomieszczeniu przejściowym KRP Warszawa VI. Będąc świadomymi jej zachowania w trakcie zatrzymania oraz transportu do jednostki Policji, z dużą dozą ostrożności i nieufności musieli oceniać jej spokojne zachowanie w pomieszczeniu przejściowym. Policjanci będąc świadomi, że czasowe powstrzymanie się od zachowań agresywnych nie może stanowić gwarancji właściwego zachowania przez cały czas wykonywania czynności i przebywania w pomieszczeniu przejściowym, musieli z dużą rozwagą podejmować decyzję o zaprzestaniu stosowania środka przymusu bezpośredniego dokładając starań, aby nie okazała się ona przedwczesną.

Na podstawie przeprowadzonych czynności policjanci dokonujący zatrzymania i doprowadzenia Gabrieli L. w dniu 9 listopada 2020 roku, wykonali czynności prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zgromadzony materiał dowodowy nie wskazuje, aby naruszyli oni uregulowania ustawy z dnia 24 maja 2013 roku o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej lub Zarządzenia nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń. Nie stwierdzono, aby zachodziły przesłanki do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko policjantom, którzy w dniu 9 listopada 2020 roku przeprowadzali interwencję wobec Gabrieli L. Pomimo wyczerpania inicjatywy dowodowej nie stwierdzono, aby policjanci swoim zachowaniem lub działaniem mogli popełnić przewinienie dyscyplinarne polegające na naruszeniu dyscypliny służbowej lub nieprzestrzeganiu zasad etyki zawodowej. Materiały zgromadzone w przedmiotowej sprawie przekazano do Prokuratury Rejonowej Warszawa Praga-Północ w Warszawie w celu oceny prawno-karnej. Czynności pozostają w toku.

Nadmieniam, że zarejestrowane w dniu 9 listopada 2020 roku w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Śródmieścia sygn. akt 2Kp 3344/20 zażalenie na zatrzymanie Gabrieli L. w dniu 28 stycznia 2021 roku zostało rozpatrzone. Sąd wydał postanowienie, w którym uznał iż zatrzymanie było legalne jednak niezasadne i nieprawidłowe. Postanowienie zgodnie z zarządzeniem zostanie przekazane do Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście w Warszawie.

Odnosząc się do pierwszego z zaleceń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur informuję, że prawo do odbywania spotkań osoby zatrzymanej z obrońcą w warunkach poufności określone zostało w art. 245 § 1 k.p.k., który przewiduje ograniczenie swobodnego kontaktu zatrzymanego z adwokatem lub radcą prawnym poprzez możliwość zastrzeżenia obecności zatrzymującego w trakcie bezpośredniej rozmowy między nimi. Ustawodawca wprowadził w tym przypadku podwójny kwantyfikator obostrzający warunki, w jakich może dojść do takiego ograniczenia, poprzez określenie, iż jest to możliwe w wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami. Sposób sformułowania tej przesłanki wskazuje na ekstraordynaryjny charakter tej sytuacji, która w żadnej mierze nie może oscylować w kierunku zasady (komentarz do art. 245 k.p.k., T. I red. Drajewicz 2020, wyd. 1/Skwarczyński). Działania funkcjonariuszy Policji opierają się na dbałości o dobro postępowania przygotowawczego z uwzględnieniem obowiązujących norm prawnych. Dlatego też zalecenia KMPT w tym zakresie, z przyczyn obiektywnych nie mogą być realizowane bezkrytycznie. **(zalecenie nr 1).**

Ostrożnie należy się odnieść także do zalecenia dotyczącego sporządzenia listy adwokatów i radców prawnych, uprawnionych do pełnienia roli obrońcy, na terenie właściwości odpowiedniego samorządu prawniczego, informowanie o jej istnieniu osoby zatrzymane i udostępnianie jej, w przypadku zgłoszenia takiej chęci. Obowiązujące przepisy prawa wskazują, że o prawie do kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym oraz do odbycia bezpośredniej z nim rozmowy należy zatrzymanego pouczyć. Jeżeli zatrzymany zażąda kontaktu z wymienionymi osobami, obowiązkiem organu prowadzącego postępowanie jest jego umożliwienie. Organ zatrzymujący nie jest jednak zobligowany *ex officio* zabiegać o zapewnienie osobie zatrzymanej kontaktu z nimi (por. Hofmański, KPK. Komentarz, t. I, 2007, s. 1096). Niezależnie od powyższego wskazać także należy, że ustawodawca określił w sposób jednoznaczny organ zobowiązany do sporządzenia przedmiotowej listy. Zgodnie z art. 245 § 2 k.p.k. - przepis art. 517j § 1 k.p.k. oraz przepisy wydane na podstawie art. 517j § 2 k.p.k. stosuje się odpowiednio. Oznacza to, że osoba zatrzymana może skorzystać z pomocy adwokata lub radcy pełniącego dyżur dla potrzeb postępowań przyspieszonych, o których mowa w rozdziale 54a k.p.k. Tryb organizacji tych dyżurów został określony rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy w postępowaniu przyspieszonym. Zgodnie z § 4 wskazanego rozporządzenia odpowiedzialnym za sporządzenie listy jest prezes właściwego sądu rejonowego. W przypadku, gdy zatrzymany żąda kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym, zgodnie z § 8 rozporządzenia, lista ta jest mu udostępniana. Niezależnie od powyższego, w celu pełnego zabezpieczenia prawa osoby zatrzymanej do kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym osobom zatrzymanym umożliwia się na ich żądanie dostęp do listy adwokatów i radców prawnych zamieszczonych m.in. na stronie internetowej odpowiednio www.rejestradwokatow.pl oraz www.bip.oripwarszawa.pl **(zalecenie nr 2).**

W zakresie zaleceń związanych z zawiadomieniem wskazanej przez zatrzymanego osoby o fakcie zatrzymania, stwierdzić należy, że obowiązek ten, poprzez odpowiednie stosowanie art. 261 k.p.k., spoczywa na Policji. Wskazany przepis nie przewiduje samodzielnego powiadomienia przez zatrzymanego wskazanej przez niego osoby o fakcie

zatrzymania. Ustawodawca przewidział taką możliwość jedynie w art. 612 § 2 k.p.k., dotyczącym przypadku zatrzymania obywatela państwa obcego, któremu należy umożliwić na jego prośbę nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z właściwym urzędem konsularnym. Ponadto odnosząc się do czasu, w jakim ma nastąpić to zawiadomienie, ustawodawca wskazał, że ma ono nastąpić niezwłocznie, a zatem bez nieuzasadnionej zwłoki, co nie oznacza, że natychmiast. Czas ten, z przyczyn obiektywnych, może ulec wydłużeniu choćby przy dużej liczbie osób zatrzymanych. Zawiadamianie wskazanej osoby trzeciej przez osobę zatrzymaną jest realizowane na podstawie obowiązujących przepisów prawa (**zalecenie nr 3, 4, 5**).

W aspekcie badań lekarskich osób zatrzymanych stwierdzić należy, że są one wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 2012 r. w sprawie *badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję*. Na podstawie § 1 ust. 3 cyt. rozporządzenia osobę zatrzymaną poddaje się badaniu lekarskiemu w przypadku, gdy osoba ta oświadcza, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie powodowałoby zagrożenie życia lub zdrowia, żąda przeprowadzenia badania lekarskiego lub posiada widoczne obrażenia ciała niewskazujące na stan nagłego zagrożenia zdrowotnego. Ponadto osobę zatrzymaną poddaje się badaniu lekarskiemu w przypadku, gdy z posiadanych przez Policję informacji lub okoliczności zatrzymania wynika, że osobą zatrzymaną jest: kobieta w ciąży, kobieta karmiąca piersią, osoba chora zakaźnie, osoba z zaburzeniami psychicznymi, nieletni po spożyciu alkoholu lub innego, podobnie działającego środka. Przepisy prawa krajowego nie określają obowiązkowego badania lekarskiego każdej osoby zatrzymanej. Co więcej, w przypadku przeprowadzenia badań, które nie służą celom dowodowym, zatrzymany nie ma obowiązku poddania się nim. Zatrzymany sam decyduje, czy poddać się badaniom, czy nie. Zgodnie z § 8 wskazanego rozporządzenia brak zgody osoby zatrzymanej na udzielenie jej pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, na przeprowadzenie badania lekarskiego lub wykonanie medycznych czynności ratunkowych, nie stanowi przeszkody w umieszczeniu tej osoby w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych. Niemniej jednak wszyscy zatrzymani, pomimo wstępnie przeprowadzonego przez zatrzymujących policjantów wywiadu, są przy przyjęciu do PdOZ szczegółowo rozpytywani o stan zdrowia, ewentualnie obrażenia i przyczynę ich powstania. W przypadku powstania wątpliwości, co do stanu zdrowia osoby zatrzymanej lub w wyniku przedstawionego przez nią żądania, jednostka Policji, w której dyspozycji osoba się znajduje zostaje niezwłocznie zobligowana do zapewnienia mu badania lekarskiego, zakupu leków zgodnie ze wskazaniem lekarza i w razie konieczności nadzoru podczas dalszej opieki medycznej. W przypadku pogorszenia się stanu zdrowia, do osoby zatrzymanej przebywającej na terenie PdOZ, wzywane jest niezwłocznie pogotowie ratunkowe, które podejmuje decyzję co do dalszego postępowania i ewentualnej hospitalizacji (**zalecenie nr 6, 7**).

W zakresie dokumentowania obrażeń osób zatrzymanych stwierdzić należy, że obrażenia te są dokumentowane w protokołach zatrzymania osoby. Ponadto, w przypadkach ujawnienia takich obrażeń, policjanci doprowadzający, przed osadzeniem osoby zatrzymanej są zobowiązani do sporządzenia notatki opisującej okoliczności powstania

obrażeń, którą włącza się do dokumentacji pozostającej w dyspozycji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych (**zalecenie nr 8**)

Wskazać należy, że zgodnie § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 2012 r. w sprawie *badan lekarskich osób zatrzymanych przez Policję*, decyzję o obecności policjanta w trakcie badania lekarskiego osoby zatrzymanej podejmuje lekarz wykonujący to badanie. Zazwyczaj sytuacje takie mają miejsce w przypadkach badania osób agresywnych lub co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie możliwości dokonania zamachu na zdrowie lub życie, również własne, czy też możliwości podjęcia próby ucieczki. Obecność policjanta ma na celu zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa, zarówno prowadzącemu badanie lekarzowi jak też samemu badanemu (**zalecenie nr 9**).

Sposób wykonywania czynności służbowych przez funkcjonariuszy Policji wobec osoby, a także zasady dotyczące zatrzymania osoby oraz kwestie podania swoich danych identyfikacyjnych przez policjanta przystępującego do czynności wobec osoby określa *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów*. Zapis § 2 cyt. rozporządzenia wskazuje, że policjant, który przystępuje do czynności służbowych, przy realizacji uprawnień wskazanych w art. 15 Ustawy o Policji podaje swój stopień, imię i nazwisko, w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, przyczynę podjęcia czynności służbowych, a na żądanie osoby, wobec której jest prowadzona czynność, podaje podstawę prawną podjęcia tej czynności. Obowiązek okazywania legitymacji służbowej w trakcie wykonywania uprawnień, wynika z treści § 2 ust. 2 cyt. rozporządzenia i dotyczy policjanta nieumundurowanego. Analogicznie jest w przypadku art. 61 Ustawy o Policji, który wskazuje na obowiązek okazywania legitymacji służbowej przy wykonywaniu czynności dochodzeniowo - śledczych przez nieumundurowanego policjanta. Podsumowując obowiązek okazywania legitymacji służbowej dotyczy policjanta, który w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru (**zalecenie nr 10**).

Zgodnie z zapisem § 5 ust. 2 *zarządzenia nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia „Komórki organizacyjne komend wojewódzkich (Stolecznej) Policji właściwe do spraw konwojowych koordynują i nadzorują realizację zadań w zakresie organizacji i pełnienia służby w pomieszczeniu”*. Zapisy wspomnianego zarządzenia nie regulują rejonizacji i rozmieszczenia osób zatrzymanych względem miejsca zatrzymania. Rozmieszczając osoby przyjęte do PdOZ należy stosować zapis § 7 pkt 2 *Regulaminu pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia MSW z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie *pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*. Przepis ten stanowi, że „Osoba przyjęta do pomieszczenia zajmuje wskazany przez policjanta odpowiadającego za funkcjonowanie lub pełniącego służbę w pomieszczeniu pokój dla osób zatrzymanych bądź doprowadzonych w celu

wytrzeźwienia i miejsce wyznaczone do spania, przy czym: 1) osoby odmiennej płci umieszcza się oddzielnie, 2) osób doprowadzonych celu wytrzeźwienia nie umieszcza się w pokoju wspólnie z osobami trzeźwymi, 3) osób, które nie ukończyły 18 lat, nie umieszcza się w pokoju wspólnie z pełnoletnim." (zalecenie nr 12 i 13).

Osoby zatrzymane, zgodnie z art. 244 § 2 k.p.k., są niezwłocznie informowane o przyczynach zatrzymania i przysługujących im prawach. Następnie podczas sporządzania dokumentacji procesowej zatrzymani otrzymują pisemne pouczenia o uprawnieniach zatrzymanego w postępowaniu karnym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie *określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach zatrzymanego w postępowaniu karnym*, z którym w każdej chwili mogą się ponownie zapoznać. Ponadto zgodnie z art. 244 § 3 k.p.k. informacje o przekazanych prawach są zaznaczone w protokole zatrzymania osoby, którego odpis doręczany jest zatrzymanemu. Zatrzymani, przed podpisaniem protokołu zatrzymania osoby, mogą się z nim zapoznać oraz zgłosić poprawki. Przed osadzeniem w PDOZ, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie *pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*, osoba osadzona jest zapoznawana z Regulaminem PDOZ we właściwym dla niej języku. Stosowne potwierdzenie jest odnotowane na karcie zapoznania z *Regulaminem pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*, co osadzony potwierdza własnoręcznym podpisem (zalecenie nr 11 i 14).

Dokumentacja dotycząca osoby zatrzymanej prowadzona jest w sposób rzetelny zgodnie z obowiązującymi przepisami i każdorazowo poddawana jest sprawdzeniu pod kątem poprawności przez właściwą osobę nadzorującą lub uprawnionego przełożonego. Funkcjonariusze sporządzający dokumentację informowani są podczas prowadzonych szkoleń oraz kontroli służby pełnionej w PDOZ, o konieczności starannego i czytelnego sporządzania dokumentacji związanej z pobytem osób zatrzymanych (zalecenie nr 15).

Funkcjonariusze Policji podejmując czynności służbowe wobec osób zatrzymanych mają obowiązek stosowania zasad etyki zawodowej policjanta. W zakresie bezwzględnego przestrzegania przez funkcjonariuszy obowiązku traktowania osób zatrzymanych w sposób respektujący ich godność w garnizonie stołecznym prowadzone są następujące działania: 1) przypominanie policjantom podczas odpraw służbowych o poszanowaniu godności człowieka w toku realizacji obowiązków służbowych w celu wyeliminowania zjawiska dyskryminacji oraz negatywnych stereotypów i uprzedzeń ze strony policjantów, a także niewłaściwych zachowań policjantów, 2) prowadzenie szkoleń w ramach zajęć lokalnego doskonalenia zawodowego w miejscu pełnienia służby/pracy w zakresie ochrony praw i wolności człowieka w działaniach Policji, zasad etyki zawodowej policjanta, przeciwdziałania stosowaniu tortur, taktyki i techniki przeprowadzania interwencji policyjnych – użycie środków przymusu bezpośredniego, zasad i sposobu pełnienia służby w PdOZ - prawidłowa

realizacja zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych oraz doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń.

Zaznaczyć należy, że w 2020 roku w zakresie kształtowania właściwych postaw podczas realizacji czynności służbowych ponownie zapoznano policjantów z Zarządzeniem nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 roku w sprawie zasad etyki zawodowej policjanta. Z powyższym dokumentem zapoznało się 7422 funkcjonariuszy. Jednocześnie w czerwcowym numerze Stołecznego Magazynu Policyjnego został zamieszczony artykuł Pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka pn. „Etyka zawodowa policjanta”. W ramach działań informacyjno - edukacyjnych w obszarze ochrony praw człowieka oraz etyki zawodowej policjanta na bieżąco przekazywane są komórkom i jednostkom organizacyjnym KSP zalecenia oraz rekomendacje międzynarodowych oraz krajowych instytucji, stojących na straży ochrony praw i wolności człowieka (prawomocne orzeczenia sądów krajowych, raporty, analizy, rekomendacje, itp.), np.: raporty Rzecznika Prawa Obywatelskich z działalności w Polsce KMPT w 2017 roku oraz w 2018 roku, Raport Rzecznika Prawa Obywatelskich pt. „Wolność zgromadzeń w Polsce w latach 2016 - 2018”, publikację Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka „Praktyczny poradnik - Monitorowanie miejsc detencji, w których przebywają dzieci pozbawione wolności”, „Raport z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę za 2019 rok”, „Sprawozdanie Podkomitetu ds. Zapobiegania Torturom oraz Innemu Okrutnemu, Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu z wizyty w Polsce w dniach 9 - 18 lipca 2018 roku”. Powyższe działania są realizowane na bieżąco (**zalecenie nr 16**).

W obszarze podjęcia działań szkoleniowych wśród funkcjonariuszy w zakresie właściwego traktowania osób zatrzymanych, w garnizonie stołecznym w latach 2017 - 2019 realizowano na bieżąco zatwierdzony przez Komendanta Głównego Policji w dniu 2 sierpnia 2017 roku „Program doskonalenia zawodowego lokalnego w zakresie przeciwdziałania stosowaniu tortur”. W ramach realizacji przedmiotowego programu przez jednostki i komórki organizacyjne KSP łącznie w latach 2017 - 2019 przeprowadzono 517 edycji szkoleniowych, w ramach których przeszkolonych zostało 9725 policjantów garnizonu stołecznego. Natomiast w 2020 roku podczas 22 edycji szkoleniowych - przeszkolono 515 policjantów. Powyższy program będzie dalej kontynuowany po przywróceniu możliwości organizowania szkoleń. Ponadto funkcjonariusze realizujący czynności służbowe w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, objęci są planem doskonalenia zawodowego i uczestniczą w szkoleniach z zakresu metod i form wykonywania zadań w PDOZ, zgodnie z charakterem realizowanych obowiązków służbowych. Przyjęto także możliwość rozszerzenia zakresu tematycznego szkoleń o zagadnienia związane z międzynarodowymi standardami ochrony praw człowieka i prewencji tortur w zakresie zapobiegania i minimalizowania użycia przemocy w kontekście zatrzymania oraz tematyki związanej z Protokołem Stambulskim (**zalecenie nr 17**).

W aspekcie zapoznania funkcjonariuszy z treścią pism Dyrektora Gabinetu Komendanta Głównego Policji z dnia 2 lipca 2019 roku, dotyczących mandatu KMPT i uprawnień z niego

wynikających - we wrześniu 2019 roku oraz w listopadzie 2020 roku przekazano do jednostek i komórek organizacyjnych KSP powyższe pisma (I.dz. Kpp-5054/4583/19 z dnia 2 lipca 2019 roku. Z przedmiotowymi dokumentami w 2019 roku zostało zapoznanych 6302 policjantów, a w 2020 roku 4001 policjantów.

Ponadto w 2019 roku przeprowadzone zostało z udziałem przedstawicieli KMPT szkolenie dla kierowników jednostek i komórek organizacyjnych KSP oraz ich zastępców, a także osób odpowiedzialnych za obsługę policyjnych miejsc detencji, pn. „Rola Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur w zapobieganiu przejawom złego traktowania w policyjnych miejscach zatrzymań”. W szkoleniu udział wzięło 41 osób (**zalecenie nr 18**).

W zakresie realizacji rekomendacji ujętych w przedmiotowym raporcie w garnizonie stołecznym zaplanowano następujące przedsięwzięcia: kontynuowanie w 2021 roku szkoleń w ramach zajęć lokalnego doskonalenia zawodowego w miejscu pełnienia służby/pracy w zakresie ochrony praw i wolności człowieka w działaniach Policji, zasad etyki zawodowej policjanta, przeciwdziałania stosowaniu tortur, taktyki i techniki przeprowadzenia interwencji policyjnych - użycie środków przymusu bezpośredniego, zasad i sposobu pełnienia służby w PdOZ - prawidłowa realizacja zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych oraz doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń. Ponadto zapoznanie policjantów z treścią Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji „ad hoc” komisariatów i pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia, znajdujących się w jednostkach podległych Komendzie Stołecznej Policji oraz Komendzie Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu”. Kontynuowanie przekazywania informacji do jednostek i komórek organizacyjnych KSP w kwestii stanowiska Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP (I.dz. Kpp-5054/4583/19 z dnia 2 lipca 2019 roku) w zakresie uprawnień i metodologii pracy Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur Biura Rzecznika Praw Obywatelskich celem ponownego zapoznania policjantów z przedmiotowym dokumentem.

Podczas badań lekarskich policjanci zdejmują kajdanki osobom między innymi w celu swobodnego przeprowadzenia badania przez lekarza. Jednak w przypadku zaistnienia sytuacji, gdy zagrożone może być życie i zdrowie osoby zatrzymanej, personelu medycznego lub policjanta, nieuniknione jest stosowanie wskazanego środka (**zalecenie nr 19 i 20**).

Stosowanie środków przymusu bezpośredniego, regulują przepisy ustawy z dnia 24 maja 2013 r. *o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*. Funkcjonariusze Policji używają środków przymusu bezpośredniego zgodnie z zapisami wskazanej ustawy, tj. w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości, na podstawie uprawnień do zastosowania środków przymusu bezpośredniego określonych w art. 11 cytowanej ustawy. Stopień natężenia użycia wskazanych środków przymusu bezpośredniego zależy od zachowania osób, wobec których jest on użyty, a policjanci zaprzestają używania środków przymusu bezpośredniego po osiągnięciu celu ich użycia (**zalecenie nr 21 i 22**).

Odnosząc się do zalecenia dotyczącego zaprzestania praktyki rutynowej kontroli osobistej zatrzymanych, stwierdzić należy, że czynność ta nie jest czynnością wykonywaną rutynowo. Obowiązek sprawdzenia osób zatrzymanych przed osadzeniem/wydaniem z PdOZ wynika z §16 pkt 3, §17 pkt 2, §18 pkt 2 oraz § 21 Zarządzenia nr 130 z dnia 7 sierpnia 2012 r. Komendanta Głównego Policji w sprawie *metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*. Sprawdzenie to może być realizowane w ramach sprawdzenia prewencyjnego, o którym mowa w art. 15g ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* lub kontroli osobistej, której sposób przeprowadzenia określa art. 15d tej ustawy. Celem sprawdzenia prewencyjnego jest znalezienie i odebranie przedmiotów, których użycie ze względu na ich właściwości mogłoby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa przeprowadzonych czynności (doprowadzenia, zatrzymywania osadzania, przemieszczania). Chodzi przy tym o zapobieżenie zagrożeniom dla bezpieczeństwa osób poddawanych sprawdzeniu, jak również funkcjonariuszy Policji wykonujących czynności w stosunku do tych osób, a także zapobieżenie ze strony osób zatrzymanych, zagrożeniom bezpieczeństwa, życia i zdrowia innych osób. *Dokonanie kontroli osobistej możliwe jest natomiast tylko w granicach realizacji zadań ustawowo nałożonych na Policję, gdy wystąpi przynajmniej jedna przesłanka przeprowadzenia kontroli, do których należą: istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary (podobnie jak przy przeszukaniu, także w odniesieniu do kontroli osobistej ustawodawca nie ograniczył możliwości dokonania tej czynności tylko do osoby podejrzanej o popełnienie czynu zabronionego; w związku z brakiem wyraźnej regulacji należy więc przyjąć, że kontrola może być dokonana także w stosunku do osób, które nie są podejrzane o popełnienie czynu zabronionego, ale mogą posiadać przy sobie przedmioty mające związek z takim czynem. Czynem zabronionym jest zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej jako przestępstwo albo wykroczenie) lub istnieje uzasadnione podejrzenie posiadania przez osobę lub uzasadnione przypuszczenie użycia do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary:*

- *broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów mogących służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary (inny niebezpieczny przedmiot to przedmiot, którego użycie może spowodować śmierć człowieka lub jego uszczerbek na zdrowiu. Jest on pod tym względem podobny do broni palnej, a w zależności od okoliczności może to być np. nóż, maczeta, kij baseballowy, kula na łańcuchu, kastet, łom żelazny) lub*

- *przedmiotów, których posiadanie jest zabronione (np. broń, materiały wybuchowe, środki odurzające, substancje psychotropowe i ich prekursory), lub*

- *przedmiotów mogących stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym w związku z realizacją zadań Policji (ustawa nie wprowadza przy tym ograniczenia tylko do postępowania karnego, czy postępowania w sprawach o wykroczenia, ale obejmuje wszystkie, które prowadzone są w związku z realizacją ustawowych zadań Policji, np. postępowanie w sprawie wydania pozwolenia na broń),*

- *przedmiotów podlegających przypadkowi (przede wszystkim przedmioty pochodzące z przestępstwa). (por. komentarz do art. 15 UoP red. Chałubińska-Jentkiewicz 2020, wyd. 1/Karaźniewicz). Kontrola osobista osoby zatrzymanej następuje na zasadach i w warunkach określonych w przepisach art. 15d ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji*. Policjanci dokonują kontroli osobistej w sposób najmniej naruszający dobra*

osobiste osoby kontrolowanej oraz w zakresie niezbędnym w danych okolicznościach do zrealizowania celu dokonywanej kontroli. Podczas sprawdzania osoba kontrolowana jest częściowo ubrana. Policjant najpierw sprawdza część odzieży, a przed sprawdzeniem kolejnej części umożliwia osobie kontrolowanej włożenie odzieży już sprawdzonej. W tym wypadku wskazać należy, że taktyka prowadzenia czynności wymaga upewnienia się, czy takie przedmioty nie zostały ukryte w otworach naturalnych ciała. W odróżnieniu do prewencyjnego sprawdzenia osoby, z kontroli osobistej, na żądanie osoby kontrolowanej, sporządza się protokół. Ponadto, osobie kontrolowanej, o czym jest ona pouczana, przysługuje zażalenie do właściwego sądu rejonowego, w celu zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jej dokonania. W praktyce, niejednokrotnie dla osoby zatrzymanej, sprawdzenie prewencyjne jest czynnością tożsamą z kontrolą osobistą i tak potocznie czynność ta jest określana, co może sugerować jej rutynowe przeprowadzanie (**zalecenie nr 23, 24, 25**).

Odnosząc się do kwestii zapewnienia osobom zatrzymanym przebywającym na komisariatach dostępu do wody pitnej oraz środków ochrony osobistej dla policjantów i osób zatrzymanych informuję, że policjanci wyposażeni są w środki ochrony indywidualnej (ochrona dróg oddechowych – maseczki FFP2/FFP3, ochronę rąk - jednorazowe rękawiczki nitrylowe, płyny do dezynfekcji rąk). Ponadto w PdOZ funkcjonariusze dysponują płynami dezynfekującymi do rąk i powierzchni oraz dodatkowymi maseczkami, które wydawane są osobom zatrzymanym. Ponadto w planach dowódców akcji/operacji policyjnych począwszy od maja 2020 roku umieszczane są zadania do realizacji dla wszystkich dowódców odcinków/podoperacji w zakresie zapewnienia podległym policjantom pakietów ochrony osobistej, niezbędnych podczas realizacji zadań oraz osobom zatrzymanym. Przeciwdziałając rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2, w Wydziale Zaopatrzenia KSP raz w tygodniu wydawane są znaczne ilości przedmiotowego asortymentu do użytku bieżącego. Kierownicy danej jednostki/komórki KSP zobowiązani są tak zorganizować wewnętrzną dystrybucję, aby woda butelkowana, rękawiczki nitrylowe, maseczki ochronne oraz płyny do dezynfekcji rąk trafiły również na wyposażenie podległych im PdOZ oraz do użytku dla policjantów i osób, wobec których prowadzone są czynności służbowe z ich udziałem. Informuję, że w garnizonie stołecznym wprowadzono opracowaną przy udziale Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego „*Procedurę bezpieczeństwa i higieny służby w trakcie działań w warunkach zagrożenia koronawirusem*” z dnia 20 sierpnia 2020 r., zatwierdzoną przez Zastępcę Komendanta Stołecznego Policji.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, kwestia przydatności wody kranowej do picia, została szczegółowo przedstawiona m. in. na wskazanej stronie internetowej: <https://www.mpwik.com.pl/view/jakosc-wody> (**zalecenie nr 26 i 28**).

Zgodnie z § 10 ust 1 Regulaminu pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, stanowiącego załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu

wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb, osobie zatrzymanej osadzonej w PdOZ zapewnia się posiłek, w tym co najmniej jeden gorący, wydawany trzy razy dziennie oraz napoje w celu zaspokojenia pragnienia. Osadzony w sytuacji, gdy wymaga tego stan zdrowia, otrzymuje posiłki z uwzględnieniem diety według wskazań lekarza. Posiłki wydawane są po upływie 5 godzin od chwili umieszczenia osoby zatrzymanej w pomieszczeniu. Ponadto jeżeli osoba osadzona w PdOZ zgłosi, że stosuje określoną dietę (np. wegańską), taki posiłek w miarę możliwości jest jej zapewniany (**zalecenie nr 27**).

Odnosząc się do kwestii dotyczącej punktu 6.2.1 przedmiotowego Raportu informuję, że w dniu 2 listopada 2020 r. do Komendy Stołecznej Policji wpłynęło wystąpienie l.dz. II.519.1574.2020.KM Naczelnika Wydziału Zespołu Prawa Karnego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Pana Piotra Soboty z dnia 30 października 2020 r., dotyczące skargi Pana Michała K. na interwencję podjętą wobec niego w nocy 27 października 2020 r. ok. godz. 2.00 w Warszawie na pl. Trzech Krzyży. W związku z zarzutami sformułowanymi w powyższej interwencji w Wydziale Kadr KSP wdrożono czynności (nr RCzW-112/20) z Rozdziału 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o *Policji*, w zakresie uwag sformułowanych wobec policjantów Oddziału Prewencji Policji w Warszawie. Ponadto przedmiotową korespondencję przekazano do:

- Biura Spraw Wewnętrznych Policji,
- Prokuratury Rejonowej Warszawa-Śródmieście Północ w Warszawie, w celu dokonania oceny prawno-karnej,
- Komendantowi Rejonowemu Policji Warszawa I celem nadania biegu i przekazania do właściwego sądu z uwagi na fakt, iż sformułowane w przesłanej skardze uwagi stanowiły m.in. zażalenie na zatrzymanie,
- Stołecznego Ośrodka dla Osób Nietrzeźwych przy ul. Kolskiej w Warszawie z uwagi na kierowane w przedmiotowej skardze uwagi pod adresem pracowników wymienionej placówki.

O sposobie procedowania w powyższej sprawie zawiadomiono wnoszącego skargę oraz udzielono odpowiedzi na wystąpienie z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich l.dz. II.519.1574.2020.KM z dnia 30 października 2020 r., informując o dotychczas podjętych działaniach.

W zakresie materiałów przekazanych do oceny prawnokarnej informuję, że w dniu 19 listopada 2020 roku w przedmiotowej sprawie prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście Pan Dariusz Korneluk wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Decyzja jest prawomocna (sygn. akt 1 Ds. 967.2020.DK).

Z informacji przekazanych przez Komendanta Rejonowego Policji Warszawa I wynika, że przedmiotowe zażalenie Michała K. zostało przekazane do Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie V Wydział Karny w dniu 12 listopada 2020 r. (sygn. 2 Kp 2973/20). Do dnia 5 lutego 2021 roku nie zostało jeszcze rozstrzygnięte i w dalszym ciągu oczekuje na wyznaczenie terminu.

Ponadto w Wydziale do Walki z Przeszłością Przeciwno Życiu i Zdrowiu KRP Warszawa I prowadzone jest pod nadzorem Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście (syg. akt 2Ds. 1593.2020.EŁ) postępowanie przygotowawcze l.dz. KRP-PZ-4888/20 w sprawie naruszenia nietykalności cielesnej oraz znieważenia interweniujących funkcjonariuszy Policji w dniu 27 października 2020 r. przy Placu Trzech Krzyży w Warszawie przez Michała K. Postępowanie pozostaje w toku. Aktualnie prokurator oczekuje na opinię sadowo – psychiatryczną uzupełniającą.

Odnosząc się do wdrożonych czynności wyjaśniających (nr RCzW-112/20) informuję, że przeprowadzone czynności nie potwierdziły popełnienia czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne, w związku z czym na podstawie art. 135 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji, odstąpiono od wszczynania postępowania dyscyplinarnego.

Zgromadzony w sprawie materiał, pomimo wyczerpania inicjatywy dowodowej, nie potwierdził zarzutów formułowanych przez Michała K. oraz wyartykułowanych w treści „Raportu...” (pkt. 6.2.1 str. 37-43). Policjanci, którzy zatrzymywali oraz doprowadzali Michała K. do KRP Warszawa I, a następnie SOdON stanowczo zaprzeczyli, aby stosowali nieuzasadnioną przemoc wobec mężczyzny, bili go, wyzywali lub w inny sposób niewłaściwie traktowali. Zauważyć należy, że w wykonanie tych czynności zaangażowanych było w sumie czterech policjantów, których skład osobowy zmieniał się. Pomimo tego, że żaden z policjantów nie uczestniczył w całości przebiegu wydarzeń, przedstawiane przez nich wersje są zbieżne, uzupełniające się wzajemnie i stanowiące logiczny ciąg przyczynowo skutkowy. Michał K. formułując zarzuty w stosunku do policjantów właściwie nie rozróżnia ich, nie wiadomo czy ma świadomość, że ich skład osobowy się zmieniał. Z poczynionych ustaleń wynika, że Michał K. w czasie zatrzymania nie posiadał przy sobie telefonu komórkowego, zgromadzony materiał nie potwierdza podejrzeń w zakresie zniszczenia tego telefonu przez policjanta.

Na podstawie zabezpieczonego zapisu kamer monitoringu z SOdON zweryfikowano zarzuty niewłaściwego traktowania w tej placówce. Nie potwierdzono, aby prawdziwe były stwierdzenia odnośnie pozornego badania stanu trzeźwości, nieudzielenia pomocy przez lekarza, czy obojętności na krew lejącą się z twarzy Michała K. Nieprawdziwe są także sugestie, że przed wprowadzeniem do SOdON wymieniony był przetrzymywany i bity w radiowozie, a zwłoka spowodowana była oczekiwaniem, aż się uspokoi. Z zapisu kamer monitoringu wynika, że oczekiwanie spowodowane było tym, że pracownicy SOdON przyjmowali inne, wcześniej doprowadzone osoby. W czasie oczekiwania Michał K. początkowo przebywał w samochodzie, którego drzwi były otwarte, a później przez około pół godziny na ławce – śpiąc. Powyższe ustalenia pozwalają uznać wersję Michała K. za

niepotwierdzoną, a co za tym idzie poddać w wątpliwość prawdziwość pozostałych zarzutów.

W kwestii poinformowania Michała K. o powodach zatrzymania ustalono, że po raz pierwszy otrzymał informacje w tym zakresie bezpośrednio po zatrzymaniu (godz. 00:00), po raz kolejny podczas czynności wykonywanych w KRP Warszawa I (około godz. 02:00). Pomimo tego podczas przyjmowania do SOdON (około godz. 02:45) w dalszym ciągu domagał się informacji w tym zakresie. Podczas przyjęcia do SOdON, chociaż otrzymał informację o tym, że będzie mógł porozmawiać z adwokatem po wytrzeźwieniu i doprowadzeniu do jednostki Policji, pomimo tego uparcie domagał się powiadomienia adwokata o zatrzymaniu.

Analiza działań podejmowanych przez Michała K. prowadzi do przeświadczenia, że były one nastawione na przedstawianie policjantów w niekorzystnym świetle i ukazanie siebie w roli ofiary. Mężczyzna chętnie występował w mediach opowiadając o niewłaściwym traktowaniu, jednak nie przedstawił właściwie żadnych dowodów obciążających policjantów. Dysponując nieograniczonymi możliwościami podjęcia kroków prawnych oraz inicjatywą dowodową w tej sprawie, nie złożył zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, a w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przeciwko niemu, odmówił składania wyjaśnień. W przedstawianej przez siebie wersji wydarzeń przyznaje, że pozostawał pod wpływem alkoholu oraz, że kilka godzin przed zatrzymaniem zachowywał się w prowokujący sposób wykrzykując obraźliwe hasła do policjantów oraz kontrdemonstrantów. Twierdzi też, że przez demonstranta prezentującego odmienne poglądy został uderzony w twarz. Z uwagi na skąpy opis tego wydarzenia nie ma możliwości umiejscowienia go w czasie oraz zweryfikowania jego prawdziwego przebiegu. W świetle powyższego nie można wykluczyć, że obrażenia o spowodowanie których oskarża policjantów, powstały kilka godzin przed zatrzymaniem podczas sprzeczki i starcia z inną nieustaloną osobą.

Odnosząc się do kwestii umożliwienia kontaktu z adwokatem podnieść należy, że prawa osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia zostały określone w art. 40 ust. 6-9 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z uregulowań tych wynika, że osobie doprowadzonej do tego typu placówki przysługuje jedynie możliwość złożenia zażalenia do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce doprowadzenia. Przywołana ustawa nie przewiduje możliwości zawiadomienia osoby najbliższej ani adwokata. Uprawnienia w tym zakresie przysługują zatrzymanemu na zasadach określonych w ustawie kodeks postępowania karnego (art. 245 kpk), jednak Michał K., w toku sporządzania protokołu zatrzymania osoby w KRP Warszawa I, nie wyrażał woli skorzystania z uprawnień w tym zakresie. Zastrzegł jedynie, że będzie korzystał z uprawnienia do wniesienia zażalenia na zatrzymanie osoby.

Na podstawie zgromadzonego materiału nie stwierdzono także, aby policjanci w niewłaściwy sposób zastosowali wobec Michała K. środki przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek oraz siły fizycznej.

Odnosząc się do sposobu użycia środka przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek wobec osoby doprowadzanej należy zauważyć, że regulujące tematykę konwojów i doprowadzeń Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń, w § 7 nakłada na konwojentów (na podstawie § 34 ust. 4 tego samego zarządzenia także na policjantów dokonujących doprowadzeń) obowiązek posiadania wyposażenia i uzbrojenia odpowiedniego do istniejącego zagrożenia bezpieczeństwa konwoju, a w szczególności m.in. kajdanek. Natomiast z § 7 ust. 1a jasno wynika, że użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego podczas doprowadzenia następuje na zasadach określonych w odrębnych przepisach (w tym przypadku ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej).

Zgodnie z art. 11 pkt 9 i 14 oraz art. 15 ust. 1 przywołanej ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek można użyć w przypadku konieczności zapewnienia bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia, a także przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji. Według art. 15 ust. 4 i ust. 6 tej samej ustawy, kajdanki zakłada się na ręce trzymane z tyłu, a na ręce trzymane z przodu można je założyć w przypadku prewencyjnego użycia lub gdy w ocenie uprawnionego (w tym przypadku policjantów wykonujących doprowadzenie) prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki, stawiania czynnego oporu lub zachowania mogącego zagrażać życiu, zdrowiu lub mieniu jest nieznaczące. Dla wyczerpania tematu wskazać ponadto należy, że z analizy zapisów treści Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń jednoznacznie wynika, że w stosunku do osób konwojowanych/doprowadzanych, stosuje się środek przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek, przy czym decyzję o jego użyciu lub zaprzestaniu użycia podejmuje dowódca konwoju (w trakcie doprowadzenia policjanci realizujący czynność).

Ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że Michał K. w czasie zatrzymania nie stosował się do poleceń wydawanych przez policjantów. Interwencja w stosunku do niego spowodowana była naruszeniem nietykalności policjanta, w trakcie doprowadzenia kopał funkcjonariusza oraz elementy radiowozu, próbował też uderzać głową o wnętrze auta. Był silnie wzburzony, odnosił się wulgarnie, był nietrzeźwy, zachowanie jego było nieprzewidywalne. Powyższe uprawniało policjantów do zastosowania wobec wymienionego kajdanek w celu zapewnienia bezpieczeństwa doprowadzenia oraz przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji.

Siła fizyczna w postaci chwytów została użyta dwukrotnie. Pierwszy raz podczas zatrzymania, w celu wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym poleceniem, a kolejny w celu pokonania biernego oporu stawianego przy wprowadzaniu do radiowozu. W obu przypadkach odstąpiono od stosowania siły fizycznej po osiągnięciu założonego celu. Działanie powyższe należy uznać za zgodne z art. 14 oraz art. 11 pkt 1 i pkt 12 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Powyższe działanie należy też uznać za zgodne z art. 6 ust. 1 przywołanej ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, zgodnie z którym środek przymusu bezpośredniego używa się

lub wykorzystuje w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie najmniejszej dolegliwości, a od użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego należy odstąpić, gdy cel ich użycia lub wykorzystania został osiągnięty.

Zgromadzony w toku czynności wyjaśniających materiał nie wskazuje, aby policjanci dokonujący zatrzymania i doprowadzenia Michała K. w nocy 26/27 października 2020 roku, wykonali czynności nieprawidłowo lub niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie stwierdzono także, aby dopuścili się oni popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu dyscypliny służbowej lub nieprzestrzeganiu zasad etyki zawodowej.

Odnosząc się do kwestii, dotyczącej przetransportowywania osób zatrzymanych do miejsc prawnej izolacji informuję, że Zarządzenie nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w *sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia* nie reguluje rejonizacji i rozmieszczenia osób zatrzymanych pod względem miejsca zatrzymania. Umieszczenie osoby zatrzymanej w wybranym PdOZ podyktowane jest między innymi dostępnością miejsc, płcią lub wiekiem osoby zatrzymanej, stosowaną izolacją od innych osób zatrzymanych w danej sprawie, osób tymczasowo aresztowanych od innych osób zatrzymanych, którym nie przedstawiono jeszcze zarzutów, stanem zdrowia (w tym chorobą zakaźną) osoby zatrzymanej. Próba umieszczenia kilku lub kilkunastu osób w krótkim czasie w jednym pomieszczeniu powoduje jednocześnie znaczne wydłużenie czasu przyjęcia (konieczność oczekiwania w kolejce), przez co znacznie ograniczona jest możliwość realizacji praw osoby zatrzymanej do wypoczynku, otrzymania posiłku oraz zaspokojenia potrzeb fizjologicznych.

Biorąc także pod uwagę dotychczasowe doświadczenia z przebiegu zabezpieczeń policyjnych protestów społecznych, które miały miejsce w ostatnim czasie w Warszawie, trudno jest przewidzieć zachowanie ich uczestników, co w istotny sposób przekłada się na liczbę osób zatrzymanych. Nadmieniam, że oprócz osób zatrzymywanych podczas protestów również zatrzymywane są osoby do innych spraw niezwiązanych z protestami, w tym również doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom zatrzymanym, a także zapewnienia właściwego funkcjonowania jednostek Policji garnizonu stołecznego w trakcie prowadzonych zabezpieczeń, w przypadku znacznej ilości osób zatrzymanych, na bieżąco przyjmowane są rozwiązania co do przewożenia osób zatrzymanych do komend powiatowych Policji garnizonu stołecznego Policji, a w dalszej kolejności do komend rejonowych, które stanowią rezerwę. Powyższe odnosi się **również do zalecenia nr 12 i 13.**

Podkreślenia wymaga, że zalecenia wskazane w przedmiotowym raporcie odnoszą się do rozwiązań systemowych, a Policji, jako organowi administracji publicznej nie przypisano roli ustawodawczej. Policja działa na podstawie i w granicach obowiązujących przepisów prawa (art. 7 Konstytucji RP).

Zaznaczyć należy, że przedmiotowy raport KMPT opiera się głównie na relacjach osób zatrzymanych, nie uwzględnia stanowiska Policji, obowiązujących przepisów oraz faktu,

że podczas prowadzenia działań sprawą priorytetową jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz życia i zdrowia ludzkiego, można przyjąć, że dokument ten zawiera niepełny obraz zaistniałych zdarzeń.

Jednocześnie w kontekście przytoczonych w treści raportu zanonimizowanych przypadków nieprawidłowości sygnalizowanych w rozmowach z członkami KMPT należy podkreślić, że jeżeli w przekonaniu konkretnych osób doszło do naruszenia przez Policję ich praw, mogą one skorzystać z instytucji złożenia skargi w trybie administracyjnym lub zawiadomienia o przestępstwie, które niezależnie od Policji zbada Prokuratura. Legalność, zasadność i prawidłowość zatrzymania po złożeniu zażalenia podlega z kolei ocenie niezależnego sądu, zgodnie z art. 246 k.p.k. Ponadto wskazać należy określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w *sprawie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień* policjantów, uprawnienie osoby, wobec której funkcjonariusz Policji podjął czynności służbowe – do złożenia do właściwego miejscowo prokuratora zażalenia na sposób przeprowadzenia tych czynności.

W świetle przedstawionych okoliczności i dodatkowych informacji chciałbym zachęcić Pana Rzecznika, by wzorem rozwiązań przyjętych chociażby przez Europejski Komitet Zapobiegania Torturom, przed publikacją raportu KMPT, w którym formułowane są zarzuty wobec działań Policji, przesłać projekt Raportu do Policji w celu jego uzupełnienia o obiektywne informacje wynikające z wewnętrznych ustaleń Policji.

podpisaniem,

gen. insp. dr Jarosław Szymezyk

